

УДК 747 : 728

Третяк Юлія Вікторівна¹,

д. архітектури

Шилова Марія Дмитрівна²

Київський Національний Університет Будівництва та Архітектури,

Україна

E-mail: mashamasha766@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ЖИТЛОВИХ ЛОФТІВ

Анотація: У статті досліджуються характерні риси лофту, визначені особливості формування інтер'єрного простору лофтів як інноваційних житлових утворень в міському середовищі, їх відмінні риси. Проаналізовано основні різновиди та об'ємно-планувальні принципи зонування, як засоби оптимізації житлового простору лофтів; розглянуто матеріали, що є найбільш пріоритетними у практичному застосуванні, визначено особливості меблювання, освітлення та закономірності їх використання. На базі аналізу існуючих лофт-приміщень виявлені закономірності формоутворення лофтів. Досліджується специфіка сучасних лофтів та тенденції їх розвитку в Україні.

Ключові слова: лофт, реорганізація, лофт-апартаменти, промислові будівлі, інтер'єр, житловий простір.

Постановка проблеми. В епоху глобалізації думка про те, що якість життя людини залежить від функціональних і естетичних властивостей предметно-просторового середовища, вже не вважається нездійсненою.

У зв'язку з соціально-економічним становищем наприкінці минулого століття і початку нового утворився надлишок промислових підприємств і заводів, занедбаних і давно не функціонуючих. Внаслідок цього у багатьох країнах світу виникло питання про реорганізацію промислових територій.

¹ © Третяк Ю.В.

² © Шилова М.Д.

Землі з року в рік стають все дорожчими, в той час як велика кількість промислових об'єктів, робота яких давно припинена, підлягають відновленню та переходу на новий рівень.

Кризові явища в економіці України мають великий вплив на містобудівну ситуацію та на архітектурний вигляд багатьох міст країни. У багатьох вітчизняних промислових містах значну частку центральних частин міста і спальних районів займають бездіяльні промислові території з розташованими на них занедбаними будівлями. Одним з найбільш ефективних способів гармонізації подібного середовища є реорганізація промислових підприємств. Це допоможе зберегти унікальний вигляд забудов, вирішити проблему відновлення занедбаних територій і пристосувати їх до нових функцій шляхом комплексної реорганізації всієї території. Одним із напрямків реорганізації є реновація з метою використання їх у ролі житлових об'єктів.

Отже, виникла необхідність розглянути можливості конструктивного переобладнання промислових будівель, а також можливість їх використання зі зміною функціонального призначення.

Аналіз останніх досліджень. Поняття лофту в житлових приміщеннях, утворених на базі промислових споруд, розкриваються в дисертації А. Попової [12], де розглянуті такі аспекти, як специфіка сучасного розвитку й актуальність лофтів у світі. Найбільш повно досліджуються основні підходи до створення лофтів, їх стилістичні ознаки та проблеми переобладнання промислових територій взагалі. Також у сфері проектування гармонійного простору лофтів працювали Сафронова О.О. та Лазарева Г.С. [8], які досліджували специфіку побудови інтер'єру житла з боку соціальної потреби та психологічного сприйняття, розробили рекомендації щодо методів і принципів організації житлового приміщення «лофтів». Смирнова О. В. [9] дала визначення поняттю «лофт» та виявила особливості організації інтер'єрних і екстер'єрних просторів.

Питаннями об'ємно-планувальних рішень промислових будівель займалися О.Р.Мамлеев [5], який розглядав

архітектурно-композиційні рішення промислових будівель й композиційні принципи формування їх інтер'єрів, а також Блохін В.В. [1], який висвітлив проблеми формування інтер'єрів промислових будівель, відзначив прогресивні тенденції в області їх архітектурно-просторової організації та розкрив найважливіші принципи побудови внутрішнього простору.

Професор соціології, що спеціалізується на сучасному міському житті, Шарон Зукін [12], звертається до питання історії розвитку лофтів, синтезу мистецтв у житловому середовищі лофтів і побудови «візуальної стратегії» інтер'єрів.

Кетрін Стоун [11] розглядає питання від планування і ергономіки до методів і прийомів декорування, які допоможуть при створенні ефектних лофт-апартаментів.

У своїй книзі іспанський архітектор Рікардо Бофіл [2] представляє проект, в якому він демонструє практичне застосування нефункціонуючих промислових об'єктів зі зміною їх функціонального призначення та створення лофт-апартаментів.

Формулювання цілей статті: виявити особливості формування інтер'єрів житлових лофтів.

Основна частина. Поняття формування середовища житлових лофтів зазвичай пов'язують з реновацією промислових будівель і споруд під житло різних категорій (елітне та соціальне). Разом з тим, функціональна реорганізація будівель дозволяє зберегти сформовану об'ємно - просторову і композиційну структуру архітектурного середовища, що особливо важливо для історичних центрів міст, і дає можливість зберегти будівлі, що представляють архітектурну або історико - культурну цінність. У сучасному світі дизайн і архітектура, займаючись проектуванням конкретної речі або конкретної будівлі, охоплюють увесь спектр взаємовідносин людини з предметним середовищем, виступають засобом самовираження, позиціонування особи і, в тому числі, шляхом організації простору. У лофтах робилася ставка на єдиний ресурс, а саме на архітектоніку відкритого простору з оголеними конструкціями та комунікаціями, з простотою будівельних матеріалів, підкреслених суворою обробкою. Цілісна конструкція у

супідрядності з її огорожувальними та несучими елементами стала головним регулятором виразності [10]. У 1960-і роки лофт став завойовувати популярність в Європі. Зараз в сучасних мегаполісах Західної Європи - в Лондоні, Манчестері, Амстердамі, Гельсінкі та інших містах - житло в будинках переобладнаних фабрик, заводів, судноверфей є одним з найдорожчих і престижних [3].

Планувальна структура подібних будівель дозволить вмістити одночасно різні функціональні процеси. Ці будівлі володіють значними архітектурними перевагами: величезні вікна, високі поверхи, експресивні інтер'єри та екстер'єри. Зальний простір, завдяки каркасній системі, є універсальним, тобто його можна використовувати без істотних перепланувань, що дозволяє пристосувати промисловий об'єкт під будь-яку функцію. Металеві і залізобетонні конструкції дозволяють створити великі прольоти і простір.

Практичний досвід показує, що в Україні поки що не почали використовувати промислові території під житло. Більшість проєктів знаходиться на стадії ідейної розробки і підготовки до реалізації. Усі будинки будуються з нуля, адже лофти - це спочатку реконструкція. В Україні знайти лофти можна тільки в сегменті комерційної нерухомості. Кілька нежитлових приміщень - колишніх заводів, цехів і складів - переобладнані під виставкові зали, торгові центри та заклади громадського харчування. Прикладом може послужити Арт-завод Платформа у м. Києві із загальною територією 120 000 м² [6], Арт-галерея «Цех», Національний культурний та музейний комплекс «Мистецький Арсенал», ТЦ «Космополіт».

В результаті проведеного дослідження та аналізу світового досвіду проектування лофтів можна виділити наступні особливості їх формоутворення та опорядження.

Стеля:

- бетонна з відкритими конструкціями - 75%;
- підвісна - 15%;
- трансформування за допомогою додаткових декоративних елементів (стелеві плити) - 10%.

Стіни:

- необроблена цегляна кладка - 40%;

- необроблений бетон - 40%;
- стіни зашиваються оздоблювальними матеріалами (штукатурка, фарби) - 20%.

Підлога:

- бетонна - 40 %;
- дерев'яна (паркетна дошка) - 55%;
- плитка - 5%.

Особливості освітлення. Для великих приміщень застосовують декілька різних освітлювальних елементів, аби відокремити композиційний центр та таким чином зонувати приміщення.

Використовують світильники, що регулюються по висоті, такі як:

- локальний індустріальний підвісний світильник на довгих проводах та ланцюгах;
- масивні акцентуючі підлогові світильники – прожектори, торшери;
- лампи на шинах;
- люстри-софіти;
- люстри-шандел'єри;
- світлодіодні підсвітки;
- настільні світильники та настінні бра;
- вбудоване освітлення.

Найпопулярнішими матеріалами для освітлення є полімери високої якості, метали (сталь, чавун, мідь, алюміній) і скло. Віддають перевагу моделям у вигляді імітацій технічних деталей або світильників з абстрактними формами.

Меблі. У лофтах використовують меблі прості, функціональні й лаконічні. Для меблів дозволені нестандартні форми. Композицію складають дерев'яні, металеві, пластикові або скляні меблі. Лофт - це фактично розкіш в індустріальному просторі. Цим інтер'єрам притаманні лише ексклюзивні речі, будь то раритетний торшер зі старої барахолки чи меблі модних брендів. Виходячи зі своїх смаків і можливостей, можна вибрати і поєднати вінтажний й сучасний стилі. Лофт демократично приймає поєднання старих або штучно постарених об'єктів з новими, ультрасучасними.

Цей напрям в дизайні інтер'єру має дещо стихійний, незавершений характер, тому продумані меблеві гарнітури і

надмірна однаковість не йдуть на користь. Саме меблі можуть стати акцентом усього інтер'єру, тому що наявність яскравих акцентів може зіграти вирішальну роль в об'ємно-планувальному рішенні. Досить складно відокремити об'єкт, який зіграє роль акценту, адже лофти – це саме простір для польоту фантазії. Акцентом може стати велосипед, підвішаний до стіни, великий світильник або гра кольорів і фактур з предметами інтер'єру, як, наприклад, фіолетовий диван на тлі жовтої стіни.

Зонування. Лофтам властиве відкрите планування - мінімум стін і максимум вільного простору. Зонування передбачає кооперацію та інтеграцію зон, що дозволяє економити площу приміщень. Мобільні перегородки, що можуть за необхідності відокремити певні зони, збільшують таким чином функціональність окремих приміщень.

Функціональні області виділяються шляхом зонування, з використанням найрізноманітніших методів: зонування за допомогою габаритних меблів, подіумів, складних або монолітних перегородок, скляних ширм, мобільних екранів і акваріумів. Умовні кордони можуть позначатися різноманітним покриттям підлоги, за допомогою різних кольорних рішень і фактур облицювання стін. Кожна зона може обладнуватися різними видами підсвічування. Меблі на коліщатах, пересувні перегородки і мобільні джерела світла дозволяють зробити з лофт інтер'єра - трансформер, коли без зусиль можна змінювати обстановку за своїм бажанням. У деяких випадках зустрічається багаторівневе зонування - коли в кімнаті споруджують подиум другого поверху. При високих стелях актуально вертикальне зонування - поділ простору на кілька рівнів. Ще один спосіб зонування - за допомогою стелі. Балки або різноманітні підвісні стели візуально розбивають простір на функціональні зони.

Висновки. До основних об'ємно-планувальних ознак лофтів слід віднести: висоту приміщень, їх значну площу, простоту планувального рішення, великі вікна та збереження елементів промислових комунікацій.

Формування інтер'єрного простору житлових лофтів створюється за допомогою оздоблювальних матеріалів та

фактур, поєднання старих та ультрасучасних меблів, використання різнопланових освітлювальних приладів. Всі ці елементи відіграють важливу роль у зонуванні простору, виступають в ролі умовних кордонів, що підвищують функціональність житлового інтер'єру. Лофт надає великий простір і при цьому повністю пристосований до умов життя і потреб сучасного суспільства.

Перспективи подальших досліджень. Виявлення особливостей формування інтер'єрів житлових лофтів надає можливість визначити напрямки подальшого дослідження проблеми, яка полягає у більш детальному вивченні стилістичних ознак, нюансів оздоблення інтер'єрів та особливостей переобладнання промислових об'єктів під житлові.

Література

1. *Блохин В. В.* Интерьер промышленных зданий / В. В. Блохин. – М.: Стройиздат, 1989. – 192 с.
2. *Бофилл Рикардо.* Архитектурное проектирование и строительство социального жилья / Рикардо Бофилл. - Москва: UP Print, 2011. – 151 с.
3. *Васильев В. В.* Редевелоп. Что такое лофт? [Електронний ресурс] - Режим доступу до журн. : <http://www.redeveloper.ru>
4. *Лучко А.* Стили. Лофт [Електронний ресурс] - Режим доступу до журн. : <http://stilys.com/styles/loft>
5. *Мамлеев О. Р.* Реновация исторических производственных зданий та их адаптация в городской среде / О.Р.Мамлеев // Архитектура. Строительство. Дизайн. - 2001. - №1. – С. 21-27.
6. Офіційний сайт Арт Завод «Платформа». [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://artzavodplatforma.com/ru>
7. *Попова О. А.* Современное состояние и тенденции развития лофтов: автореферат канд. арх. наук. спец.: 18.00.01. / О. А. Попова. – Макіївка: Донбаська нац. академія буд. і арх., 2014. – 20 с.
8. *Сафронова О. О.* Особливості формування інтер'єру житлового приміщення в стилі «Лофт» / О. О. Сафронова, Г. С. Лазарева // Теорія та практика дизайну. - 2014. - № 5. - С. 100-107.
9. *Смірнова О. В.* Лофт як інноваційний об'єкт формування житлових будівель : дис. канд. арх.: спец. 18.00.02 . / О. В. Смірнова. – Харків, 2014. – 267 с.

10. *Стеклова И. А.* Архитектоника креативного пространства / И. А. Стеклова, О. И. Рагужина // Архитектон: известия вузов. – 2014. - № 45. - С. 66-77.

11. *Katherine Stone.* Loft Design: Solutions For Creating A Livable Space / Stone Katherine. – Quarry Books, 2005. — 160 p.

12. *Sharon Zukin.* Loft Living: Culture and Capital in Urban Change / Zukin Sharon. – Rutgers University Press, 1989. — 232 p.

Аннотация

Третьяк Ю.В., Шилова М.Д. Особенности формирования интерьеров жилых лофтов. В статье исследуются отличительные черты лофта, определены особенности формирования интерьерного пространства лофтов как инновационных жилых домов в городской среде, их отличительные черты. Проанализированы основные разновидности и объемно-планировочные принципы зонирования, как средства оптимизации жилого пространства лофтов; рассмотрены материалы, наиболее приоритетные в практическом применении, изучены особенности используемой мебели, освещения и закономерности их применения. На базе анализа существующих лофт помещений выявлены закономерности формообразования лофтов. Исследуется специфика современного развития лофтов и тенденции его развития в Украине.

Ключевые слова: лофт, реорганизация, лофт-апартаменты, промышленные здания, интерьер, жилое пространство.

Abstract

Tretyak Yu.V., Shilova M.D. Features of formation of residential loft interiors. The article examines the distinctive features of the loft, specifies the features of formation of lofts interior space as innovative residential buildings in the urban environment, specifies its distinctive features. Had been analyzed the main varieties and spatial planning principles of zoning as a means of optimizing the living space of lofts had been considered the materials to be of the highest priority in practical application, peculiarities of their use, illumination and laws of their application are considered. Based on the analysis of existing loft premises, the patterns of loft formation are revealed. The specificity of the modern development of lofts and the trends of its development in Ukraine.

Keywords: loft, reorganization, loft apartments, industrial buildings, interior, living space.

Стаття надійшла в редакцію 18.04.2017 р.